
Ånnerudtoppen barnehage

Årsplan 2018-2019

Pedagogisk virksomhetsplan 2017-2020

Juni 2018

Andre utgave

Velkommen	4
Årsplan for Ånnerudtoppen 2018-2019	5
Satsningsområder for barnehageåret 2018/2019:.....	5
<i>De Utrolige Årene, DUÅ</i>	6
<i>Planleggingsdager for 2018-2019</i>	6
<i>Rutiner for kommunikasjon og informasjon</i>	6
<i>Årshjul for barnehageåret 2018/2019</i>	7
Del 2 Pedagogisk virksomhetsplan	8
<i>Fakta om barnehagen</i>	8
<i>Utfluktsgruppen</i>	9
<i>Sentrale føringer</i>	9
<i>Barnehagens verdigrunnlag</i>	9
<i>Barns medvirkning</i>	10
<i>Foreldresamarbeid</i>	11
<i>Barnehagens formål og innhold</i>	12
Formål	12
Innhold	13
<i>Barnehagen som pedagogisk virksomhet</i>	17
<i>Barnehagens arbeidsmåter</i>	18
<i>Overganger</i>	19
<i>Tradisjoner</i>	20
<i>Mål for levering og henting</i>	22
<i>Rammeplanens 7 fagområder</i>	23
<i>Barnehagens progresjonsplan</i>	23

Velkommen

Velkommen til et nytt og begivenhetsrikt år i Ånnerudtoppen barnehage. Vi gleder oss til å bli kjent med alle nye barn og foreldre.

En årsplan er en konkretisering av Lov om barnehager og Rammeplanen som forskrift til lov. En årsplan skal formidle hvordan barnehagen ivaretar disse to og hvordan barnehagen formidler sin kunnskap og omsorg. Vi har valgt å dele denne informasjonen i 2 deler.

Del 1 er årsplan for kommende barnehageår og her får dere lese om våre satsningsområder og våre planer.

Del 2 er en pedagogisk virksomhetsplan som opplyser om barnehagens progresjonsarbeid og et noe lengre perspektiv for bedriftens mål. Planen beskriver våre arbeidsmetoder og hvordan dette kommer til synet i arbeidet med barna, samarbeid med foreldre og personalets ansvar. Planen gjenspeiler og ses i sammenheng med kravene i Rammeplan for barnehage.

Årsplan for Ånnerudtoppen 2018-2019

Direktøren for oppvekst i Asker kommune har gitt ut et forventningsbrev hvor satsningsområdene for Asker barnehagene de neste fem årene er beskrevet. Satsningsområdene beskriver tema og områder som vil danne en felles ramme for barnehagene. Det tar utgangspunkt i statlige føringer og retningsvalg i ny rammeplan. Kompetanseutvikling i form av kurs og nettverk for både ledere og ansatte vil ta utgangspunkt i disse føringene. Askerbarnehagene skal de neste fem årene satse særlig på tidlig innsats, et trygt og godt læringsmiljø, språkutvikling, overgang barnehage-skole/sfo, realfag og digital læring.

Vår barnehage har valgt å følge denne satsningen og har laget en egen plan for arbeidet med å implementere denne satsningen.

Her kan du lese oppvekstdirektørens forventningsbrev til barnehagene i Asker:

Oppvekstdirektørens forventningsbrev til de private barnehagene

Satsningsområder for barnehageåret 2018/2019:

Realfag og sosial kompetanse er våre satsningsområder for kommende barnehageår.

Sosial kompetanse (Trygt og godt læringsmiljø)

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle og kommunisere godt med andre i ulike situasjoner. Sosial kompetanse er nøkkelen til trivsel i fellesskapet barnehagen. Et trygt og godt leke- og læringsmiljø bidrar til positiv læring og utvikling for det enkelte barn. Barnet skal samtidig sikres en hverdag som fremmer god helse og trivsel. Et systematisk arbeid med dette og gjennom fokus på sosial kompetanse, vil bidra til mindre mobbing og krenkelser i barnehagen. (Asker kommunes direktør i forventningsbrev til barnehagene)

Realfag

Realfagsarbeidet tar utgangspunkt i rammeplanens fagområder og består av sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer. Barnehagene prioriterer arbeid med ferdigheter som kan utvikles gjennom realfagene, som eksempelvis kreativitet, evne til utforskning, utprøving og nyskaping.

De Utrolige Årene, DUÅ

I vårt arbeid med sosial kompetanse som satsningsområdet har barnehagen valgt å gjennomføre et kompetansehevende løft for personalet gjennom programmet DUÅ, De utrolige årene.

De Utrolige Årene (DUÅ) er en programserie med ulike moduler, som er utviklet for å forebygge eller behandle atferdsvansker hos barn. Et overordnet mål med programserien er å fremme gode og utviklingsstøttene relasjoner mellom barn og nære voksne, samt positive samspill barn imellom. (Informasjonsbrosjyre om DUÅ)

Her kan dere lese mer om programmet: [De utrolige årene](#)

Planleggingsdager for 2018-2019

Disse dagene er barnehagen stengt for barna, slik at personalet skal få evaluere, videreutvikle, lage nye planer og få ny kunnskaper via kurs og lignende.

Fredag 17.august 2018

Fredag 30.november 2018

Tirsdag 23. april 2019

Fredag 24. mai 2019

Fredag 14. juni 2019

Rutiner for kommunikasjon og informasjon

Barnehagen har egen hjemmeside som vi bruker som profilering av barnehagen. Her kan nye søkere, både foreldre og personal lese om barnehagen. Også foreldre med barn i barnehagen kan hente ut nyttig og viktig informasjon på hjemmesiden. Årsplan og vedtekter ligger lett tilgjengelig og annen viktig informasjon blir lagt ut der.

Som kommunikasjonsverktøy mellom barnehage og hjem bruker vi VIGILO. Vigilo støtter kommunikasjon, både muntlig og skriftlig, og sikrer at foresatte får med seg mest mulig av det de ansatte ønsker å formidle.

Beskjeder formidles enkelt til en eller flere foresatte, både til portal og gratis app med pushvarsel, og med kopi på epost. Og, minst like viktig – de foresatte kan motsatt vei med helt få tastetrykk svare eller sende nye beskjeder rett inn i meldingsoversikten.

Kommunikasjonen blir dokumentert for begge parter.

Vil du vite mer se: vigilo.no

Årshjul for barnehageåret 2018/2019

17. august	Planleggingsdag barnehagen stengt.
29. august	Foreldremøte
4.september	Tur til Eplegården
13.september	Dugnad i barnehagen
okt/nov	Forestilling for de minste i barnehagen
Uke 40	Høstferie. Åpent for påmeldte barn
24.oktober	FN-dag
Oktober	Fotografering
30. november	Planleggingsdag barnehagen stengt
6.desember	Julebord for barn
13.desember	Lucia
20.desember	Nissefest
Vinter 2017	SU arrangerer sosial sammenkomst
Romjulen	Barnehagen er stengt
6.februar	Samefolkets dag
1.mars	Karneval
10.april	Påskefrokost Bamsebo/Harestua
21.april	Påskefrokost Maurtua/Revehiet
23. april	Planleggingsdag barnehagen stengt
Uke 16	Påske åpent for påmeldte barn (mandag-onsdag)
7.mai	Dugnad
8.mai	Dugnad
16.Mai	Maifest for barna
Mai	Foreldremøte Kardemomme By-tur
Mai	Kardemomme By-tur
24. mai	Planleggingsdag barnehagen stengt
4.juni	Sommertur Bamsebo/Maurtua
12. juni	Sommerfest for hele barnehagen og foresatte
14. juni	Planleggingsdag barnehagen stengt

NB! Barnehagen er sommerstengt i uke 28,29 og 30 2019

Del 2 Pedagogisk virksomhetsplan

Fakta om barnehagen

Ånnerudtoppen barnehage er en foreldreid barnehage, som åpnet høsten 2000. Foreldrerådet, som består av alle foreldrene (medlemmene) er barnehagens øverste organ. Her velges et styre som skal lede virksomheten i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, vedtekter og årsmøtes vedtak. Styret kan ta alle avgjørelser som ikke i lovene eller vedtektene er lagt til andre organer.

Daglig leder har ansvar for den daglige driften av barnehagen.

Foretakets formål er å eie og drive barnehagen til det beste for medlemmene og deres barn. Virksomheten har et ideelt (ikke økonomisk) formål og skal drives i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.

Det avholdes foreldrerådsmøte og årsmøte en gang i året og her informeres om vedtektsendringer og sammensetning av styret. Nye styremedlemmer velges på årsmøte.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem har barnehagen et samarbeidsutvalg (SU). SU-representantene velges på høstens foreldremøte. SU består av to foreldrerepresentanter, to ansatterrepresentanter, en representant fra styret og daglig leder.

Barnehagen prioriterer en høy pedagogtetthet med 50 % pedagoger. En pedagog fra hver avdeling, deriblant daglig leders stedfortreder, utgjør barnehagens lederteam sammen med daglig leder. Samlet utgjør alle de åtte pedagogene og daglig leder pedagogteamet i barnehagen.

Barnehagen har et høyt fokus på kosthold og har ansatt egen kokk som lager næringsrik og sunn mat til barna og personalet.

Barnehagen har åpent fra 07-17.

Vi har stengt tre uker i juli og mellom jul og nyttår.
Barnehagen har fire avdelinger og en utfluktsgruppe

Revehiet

Harestua

Bamsebo

Maurtua

MEISER

1-åringene

HAKKESPETTER

2-åringene

UGLER

3-åringene

HAUKER

4-åringene

SKOLEKNERTER

5-åringene

Utfluktsgruppen

Ånnerudtoppen barnehage har hatt en utegruppe siden 2007. Høsten 2014 endret vi driften til en utfluktsgruppe. Utfluktsgruppen er et tilbud til alle Haukene og Skoleknertene (4- og 5-åringene) på Maurtua og Bamsebo. Det er 4 grupper på 12/13 barn som rullerer og 2 voksne som er ute hver dag mellom 08.00 – 15.00 De har base i eget helt nytt hus på barnehagens område som åpnet høsten 2017.

Utfluktsgruppen har høyt fokus på gode natur- og kulturopplevelser. Turene går derfor både til skog og til kulturbesøk.

Sentrale føringer

Lov om barnehager, Rammeplan

Stortinget har i barnehageloven 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold, jf § 1.1 a, 2 og 3.

Barnehagens verdigrunnlag

“Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid” (Rammeplan)

Barnehagens visjon:

“Sammen skal vi fylle ryggsekken og gå stien som fører oss mot våre drømmer”

Barnehagens verdier er definert i rammeplanen og danner Ånnerudtoppen barnehages verdigrunnlag.

Barnehagen er en del av det livslange læringsløpet. Ved å være omsorgsfulle, trygge og kompetente voksne skal vi fylle barnas ryggsekker med erfaringer og verdier som er grunnleggende viktig å ta med seg videre i livet.

Barndommen har egenverdi, for Ånnerudtoppen barnehage er det viktig å ivareta den. Barna skal oppleve en hverdag preget av humor og anerkjennelse. Barnas beste skal alltid være i fokus når avgjørelser tas og handlinger utføres.

Alle barn skal møtes som enkeltindivider og i vår barnehage behandles alle ulikt for å behandles likt.

Ved å være en del av fellesskapet i barnehagen får barna mulighet til å utvikle en forståelse for det å være en del av et **demokratisk** og inkluderende samfunn.

Mangfold og gjensidig respekt skal synliggjøres i barnehagen gjennom at barna blir kjent med ulike måter å tenke, handle og leve på. De voksne skal anerkjenne barna og sørge for at de opplever seg sett og har en verdi i fellesskapet uavhengig av kjønn, språk, religion og kultur.

Barnehagen skal fremme **likestilling og likeverd**. I vår barnehage har alle barn like muligheter og vi skal hindre alle former for diskriminering og mobbing.

I Ånnerudtoppen barnehage jobber vi med **bærekraftig utvikling** gjennom å lære barna å ta vare på seg selv, naturen og hverandre, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Ved å bruke naturen aktivt og bli kjent med dens mangfold bidrar barnehagen til at barna får føle tilhørighet til naturen.

Barnehagen skal være et trygt og helsefremmende sted for alle barn, og bidra til å utjevne forskjeller og gi **livsmestring**. Personalet skal være nær barna og gjennom den daglige kontakten bidra til å fremme **fysisk og psykisk helse** hos barn. I vår barnehage får barna støtte i å mestre motgang, utfordringer og håndtering av egne og andres følelser. Barna gis rom for avslapping og hvile gjennom dagen, og mat tilberedt av egen kokk er med på å etablere matglede og sunne matvaner.

«Skal vi være venner? Kan vi leke sammen du og jeg?
Det å gå alene, det er så kjedelig synes jeg. Vi kan være venner.
Vi kan leke sammen du og jeg.
Kom og rekk meg hånden, så går vi sammen på vår vei.»
(tekst: Bjarte Leithaug)

Barns medvirkning

“Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet” (§ 3: Lov om barnehage)

Mål for barns medvirkning:

I Ånnerudtoppen barnehage skal barna oppleve å få si sin mening og bli hørt i det som vedrører dem selv.

Hvordan:

Barna skal få medvirke i egen barnehagehverdag ved å assistere, bidra, delta, påvirke og deres meninger skal tillegges vekt.

Eksempler på barns medvirkning i Ånnerudtoppen barnehage:

- Barnesamtaler
- Deltakelse i planlegging og innhold i barnehagehverdagen
- Være bevisst barnas uttrykksformer
- Barna skal introduseres for FNs Barnekonvensjon

Foreldresamarbeid

Mål for foreldresamarbeidet:

Det skal være et godt samarbeid mellom barnehage og hjem, med barna i fokus.

Hvordan:

Foreldresamarbeid skal alltid ha barnas beste som mål. Det er foreldrene som har hovedansvaret for barns oppdragelse, men sammen har vi i barnehagen og foreldrene et felles ansvar for barnas trivsel og utvikling. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide nært i forståelse og samarbeid med hjemmet.

Medvirkning i barnehagen skiller mellom individ og gruppenivå.

Individnivå: Ved daglig kontakt og samarbeid knyttet til sitt barn. Gjennom minimum 2 utviklingssamtaler i barnehageåret utveksles observasjoner og vurderinger knyttet til trivsel og utvikling rundt deres barn. I tillegg bruker barnehagen Vigilo som kommunikasjonsverktøy, der det er meldingsutveksling og informasjon som blant annet dagen vår, uke- og årsplaner. Barnehagen ønsker at foreldre følger opp sine barn og sine forpliktelser ved blant annet deltakelse på foreldremøter, dugnad og utviklingssamtaler.

Gruppenivå: Gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg(su). Ånnerudtoppen barnehage ønsker et aktivt SU for å sikre samarbeid mellom hjem og barnehage.

- Foreldrerådet består av alle foreldre i barnehagen og er barnehagens øverste organ.
- Styret velges av foreldrerådet i årsmøte og skal lede virksomheten i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, vedtekter og årsmøtes vedtak. Styret kan ta alle avgjørelser som ikke i lovene eller vedtektene er lagt til andre organer. Styret er definert som barnehagens eier og har dermed det juridiske ansvaret for drift og kvaliteten i barnehagen.
- SU har som oppgave å være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ mellom barnehage og hjem. SU har et eget årshjul med definerte oppgaver.

Barnehagens formål og innhold

Formål

Stortinget har i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Forskrift om

FORMÅLSPARAGRAFEN

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

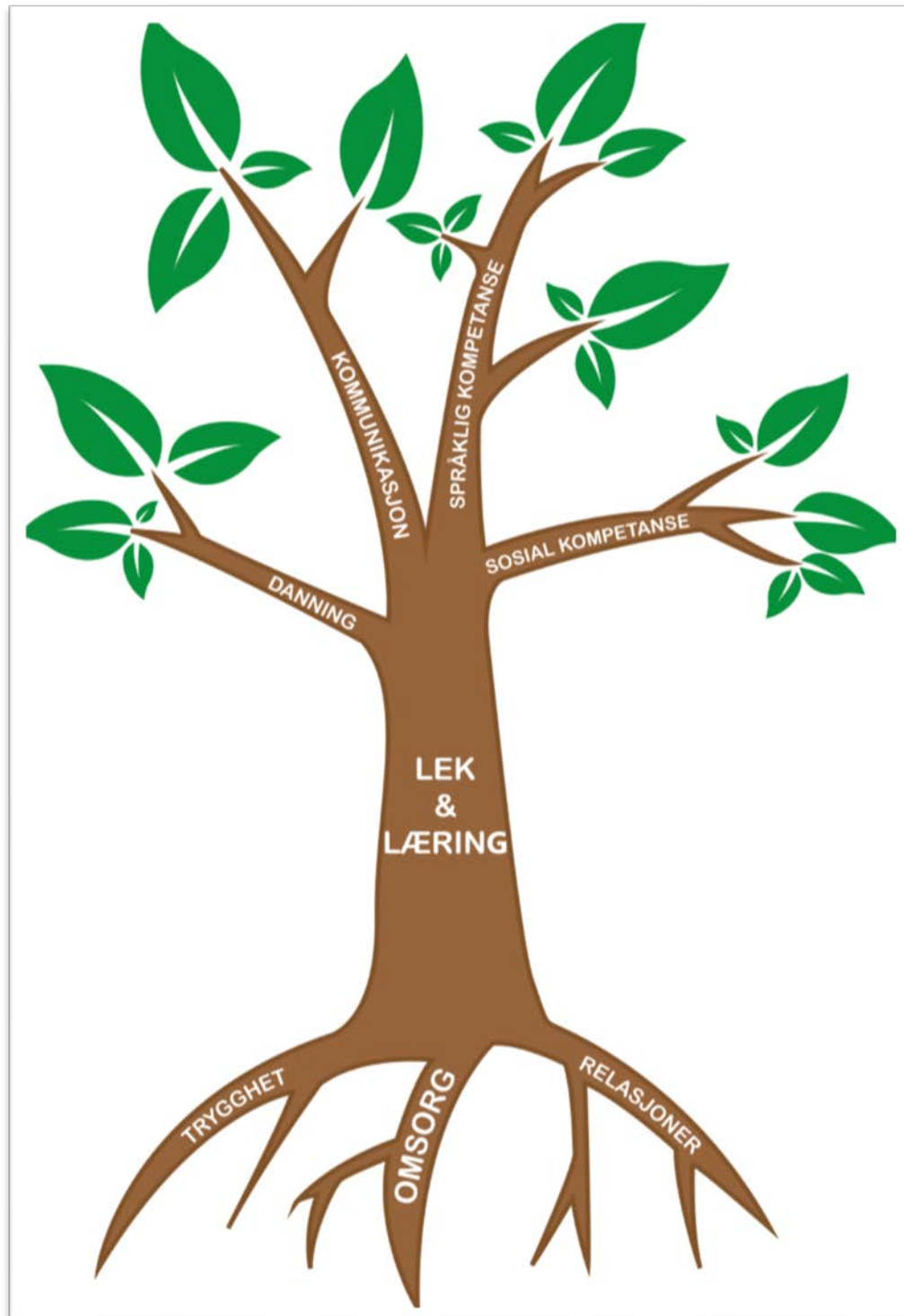
Ny Rammeplanen trer i kraft 1. august 2017.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. mars 2006 nr. 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Innhold

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg og lek. Den skal fremme danning, læring, kommunikasjon, sosial- og språklig kompetanse.

Vi har valgt å illustrere barnehagens innhold gjennom et tre. Røtter, stamme, grener og blader henger sammen. På samme måte som treet er avhengig av røttene for videre vekst, er barn avhengig av omsorg, trygghet og gode relasjoner for videre læring og trivsel.

Treetts røtter:

Mål: Ånnerudtoppen barnehage skal ivareta barnas behov for omsorg, trygghet og etablerer gode relasjoner

Gjennom barnehagens tre visualisere vi hvordan røttene, omsorg, trygghet og relasjoner må være sterke for videre utvikling og trivsel hos barna. Forskning viser at for at barn skal utvikle seg er det helt avgjørende at de er trygge. Barna i vår barnehage skal å bli sett, hørt, forstått og respektert for den de er. I barnehagen skal barna møte voksne som aktivt legger til rette for omsorgsfulle og trygge relasjoner. Trygghet og nærheten til voksne og andre barn er grunnleggende for barns utvikling, læring og trivsel i barnehagen.

Hvordan:

- Legge til rette for at barn kan knytte seg til personalet og til hverandre
- Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- Være lydhøre for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- Bidra til at barn kan utvikle tillit til seg selv og andre

Mål: Ånnerudtoppen barnehage skal ivareta barnas behov for lek og læring

Treetts stamme:

Lek har en sentral plass i Ånnerudtoppen barnehage. For barn er leken et mål i seg selv, de leker for å ha det gøy og for å utforske verden. Leken gir barn indre motivasjon som gjør at barna i den forstand er mer mottakelig for læring.

Gjennom leken utvikler barn språklige og kommunikative ferdigheter, sosial kompetanse, omsorg og danning

Hvordan:

- Organisere rom, tid og lekematerialer for å inspirere til ulike typer lek
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- Fremme et inkluderende miljø der alle barn kan delta i lek og erfare glede i lek
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek

Mål: Ånnerudtoppen barnehage skal fremme læring

De viktigste lærings situasjonene i en barnehage oppstår i daglig samspill, lek og vennskap mellom barn, og i samspillet mellom voksne og barn. I barnehagen skal barn møte et stimulerende miljø som legger til rette for læring gjennom lek og utforsking i en variasjon av formelle og uformelle aktiviteter.

Hvordan:

- Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidig utvikling
- Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- Støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og sammen med dem skape forståelse og mening
- Sørge for at alle barn får utfordringer og mestringsopplevelser, og legge til rette for at de kan bidra i egen og andres læring

Treets greiner:

Mål: Ånnerudtoppen barnehage skal fremme sosial kompetanse

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Dette innebærer utvikling av ferdigheter, kunnskaper og holdninger som bidrar til å etablere, utvikle og vedlikeholde sosiale relasjoner. Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Barnehagen skal fremme og støtte enkeltbarns sosiale ferdigheter, samtidig som helheten i gruppen også ivaretas.

Hvordan:

- Støtte barnas selvfølelse og hjelpe de til å mestre balansen mellom å ivareta egne og ta hensyn til andres behov.
- Støtte barns initiativ til samspill og å skape gode relasjoner til andre
- Være rollemodeller som gir barna kjennskap til normer for samhandling i fellesskap
- Støtte barna i å sette grenser for seg selv, og respektere andres grenser
- Forebygge, hindre og følge opp alle former for utestenging, mobbing og krenkelse

Mål: Ånerudtoppen barnehage skal fremme kommunikasjon og språklig kompetanse

Kommunikasjon og språk gjennomsyrrer alle sider ved barns utvikling. Barnehagen skal støtte og anerkjenne barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk. Gjennom dialog, samspill og aktiviteter får barna god språkstimulering, der barna skal støttes i å medvirke, lytte og forstå.

Hvordan:

- Anerkjenne, respondere og stimulere barnas non-verbale og verbale kommunikasjonsuttrykk
- Være språklige forbilder
- Være lydhøre i kommunikasjon med barn og gi de varierte og positive erfaringer med språk som kommunikasjonsform
- Skape et variert språkmiljø og synliggjøre språklig mangfold
- Fange opp og støtte barn som har ulike språklige utfordringer

Mål: Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen er en danningsarena for barn og barna skal få forståelse for felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet.

Danning er en livslang prosess som handler om å evne å reflektere over egne handlinger og væremåter. Det handler om etablering av kunnskap, holdninger, verdier og former barnets identitet og personlighet. "Danning er det du sitter igjen med, når du har glemt alt du har lært"- Ellen Key.

Hvordan:

- Støtte barns identitetsutvikling og positive selvforståelse
- Støtte barns aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskap
- Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- Legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- Utfordre barns tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikheter som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Hva	Hvordan
Planer	<p>Barnehagens pedagogiske virksomhetsplan legger føringer for videre planlegging. Denne bygger på lovverk, rammeplanen for barnehager og inneholder progresjonsplanen for de ulike fagområdene. Ut fra dette lages det månedlige planer for hver avdeling. Planverket blir utarbeidet på planleggingsdager, pedagogmøter og annen møtevirksomhet. Innspill og synspunkter fra assistentene skal tas med i planleggingen. Pedagogene har hovedansvaret for planlegging og gjennomføring av det pedagogiske arbeidet.</p>
Dokumentasjon	<p>Vi har mange ulike måter å dokumentere det pedagogiske arbeidet vårt på. Gjennom bilder, dagsrapporter i Vigilo og månedens tilbakeblikk får foreldrene en innsikt i barnas hverdag. Barnas erfaringer med kunst, kultur og ulike uttrykksformer blir dokumentert og synliggjort på avdelingen.</p> <p>Gjennom regelmessig observasjoner sikrer vi at barna får et godt barnehagetilbud ut i fra enkelte barnets behov og utvikling.</p> <p>Observasjonsverktøyene vi bruker er blant annet TRAS- skjema (tidlig registrering av barns språkutvikling) og Alle med- skjema (verktøy for observasjon barns ulike utviklingsområder).</p> <p>Personvern i forbindelse med oppbevaring av dokumentasjon, tillatelser og observasjoner sikres gjennom samtykke fra foreldrene.</p>
Vurdering	<p>For å kunne sikre og videreutvikle arbeidet vårt er vi avhengig av å evaluere for å se om vi har nådd målene gitt progresjonsplaner lov og rammeplan. Hvert halvår evalueres derfor barnehagens planer og gjennomføringen av disse. Dette gjøres av personalet på hver enkelt avdeling og hele barnehagen i fellesskap. Evalueringen foregår på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.</p> <p>Rapportsamtaler om enkeltbarn mellom pedagogene og daglig leder inngår i dette arbeidet.</p> <p>Det pedagogiske arbeidet evalueres også gjennom skriftlig rapport til daglig leder halvårlig basert på faste rapportpunkter.</p> <p>For å sikre at alle barn i Ånnerudtoppen barnehage får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen vurderes det pedagogiske arbeidet kontinuerlig. Dette gjøres på avdelingsmøter, i barnesamtaler og gjennom refleksjoner i hverdagen. Vi sikrer dermed at personalgruppen og barnegruppen er involvert i vurderingsarbeidet.</p> <p>Foreldrene får innsyn i deler av vurderingsarbeidet gjennom tilbakeblikket som sendes ut hver måned.</p>

Hva	Hvordan
Tilrettelegging av tilbudet for barna som trenger ekstra støtte	<p>Barnehagen er pliktig til å tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Gjennom de ulike observasjonsmetodene barnehagen bruker kartlegges enkeltbarnets behov for oppfølging og tilrettelegging. I samarbeid med hjemmet drøftes det hva enkeltbarnet har behov for, og hva barnehagen kan tilby. I dialog med foreldre skal barnehagen opplyse om retten til sakkyndig vurdering.</p> <p>Har enkeltbarn behov for støtte eller tilrettelegging, utenfor det ordinære barnehagetilbudet, løftes dette alltid inn til daglig leder og eventuelt videre i barnehagens pedagoggruppe. Det vurderes til enhver tid hvem som trenger informasjon om enkeltbarn og dets behov og utfordringer.</p> <p>Vi samarbeider med Asker kommunes tverrfaglige samarbeidssystem (TFS), pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), spesialpedagogisk team, fysioterapeut, Askerbasen, Barne- og familieenheten (BFE), barne- og ungdomspsykiatri (BUP), Barnevernet og Helsestasjonen.</p>

Barnehagens arbeidsmåter

Hva	Hvordan
Progresjon 	<p>Progresjon handler om fremskritt og er en prosess som ikke måles i resultat. Det et barn ikke får til i dag kan det få til om en måned. Barn utvikler seg i ulikt og når milepæler i variert tempo.</p> <p>Gjennom barnehagens progresjonsplaner for fagområdene sikrer vi at barnehagen legger til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.</p> <p>Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Gjennom observasjon og kartlegging av barns utvikling sikrer vi at alle får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.</p>
Digital praksis 	<p>Barnehagen skal bruke digitale verktøy i arbeidet med alle fagområdene. Digital praksis er ikke et enkeltstående satsningsområde eller et mål i seg selv, men en arbeidsmetode for overordnede satsningsområder. Det er et supplement og en forsterkning til det pedagogiske arbeidet. Personalet skal utøve digital dømmekraft</p>

Overganger

Ny i barnehagen

For å sikre en god oppstart for nye barn i barnehagen inviterer barnehagen foreldre/foresatte til et informasjonsmøte i mai. Liten avdeling inviterer nye barn til besøk i barnehagen en ettermiddag før sommeren for å bli kjent. Vi oppfordrer barn og foreldre til å komme å være ute sammen med oss i tiden frem mot sommeren.

På barnets første dag i barnehagen er en tilknytningsperson og foreldrene sammen med barnet hele tiden for at barnet skal begynne å gjøre seg kjent. De neste dagene trekker foreldrene seg gradvis tilbake. Foreldre og personalet blir enige om hvordan dette gjøres til det beste for hvert enkelt barn.

I august er det mange barn som skal begynne i barnehagen. Vi fordeler oppstartsdato jevnt utover i starten av august for å kunne ivareta det enkelte barns behov på best mulig måte.

I løpet av de første dagene vil en av pedagogene ha en oppstartssamtale med foreldrene. Formålet med samtalen er å bli bedre kjent med hverandre og etablere et godt samarbeid til det beste for barnet.

Liten-stor avdeling

På våren starter tilvenningsperioden for de barna som skal over fra liten til stor avdeling. Foreldrene blir invitert til foreldremøte for nye foreldre i mai, hvor de kan bli kjent med rutiner på stor avdeling.

Overgangen er også et tema på siste utviklingssamtale på liten avdeling. Det blir lagt opp til egne besøksdager for Hakkespettene, slik at barna blir bedre kjent med personalet og barna som går der. De får da også et innblikk i hverdagen på stor avdeling. De første gangene vil det være kjente voksne tilstede fra liten avdeling.

Overgang bhg-skole

Vi starter prosessen med skoleforberedelser når barna begynner på sitt siste år i barnehagen og blir Skoleknerter. To dager i uken blir Skoleknerterne delt i mindre grupper med egne pedagogiske opplegg. Her benyttes boken Trampoline, som er et pedagogisk aktivitetshefte og de følger Asker og Bærums brannvernopplegg.

I samarbeid med Drengsrud skole er det utarbeidet mål som barna skal øve seg på siste år i barnehagen. Målene er blant annet å bli selvstendig, ha orden og oversikt og å samarbeide med andre. Skoleknerterne besøker skoleområdet til Drengsrud i juni, slik at barna skal bli bedre kjent med uteområdet. Drengsrud har en egen besøksdag for foreldre og barn før sommeren, for at barna skal få bli litt kjent med de ansatte og andre barn som skal begynne på samme trinn.

Vårens utviklingssamtale med foreldrene dreier seg om skolestart og barnets utvikling. Barnehagen har overføringsmøter med skolen, hvor man går igjennom hvert enkelt barn og hvordan barna fungerer i hverdagen, med godkjenning fra foreldre. Barnehagen inviterer foreldre, eksterne instanser og representanter fra skolen til et eget overføringsmøte for barn som har ekstra oppfølging av andre instanser, eller ved behov.

Tradisjoner

Februar

Karneval:

Karneval pleier vi å feire fredagen før fastelavns søndag. Vi går i samba-tog gjennom barnehagen og har fellessamling der vi synger karnevalsanger. På avdelingen spiser en god lunsj og slår katta ut av sekken.

Det er ingen utfluktsgruppe denne dagen.

Markering av samefolkets dag:

Vi markerer samefolkets dag med en fellessamling på fellesrommet. Her vil barna få kjennskap til samefolket og derestradisjoner.

Mai

Mai-fest:

Vi går i tog og har ulike aktiviteter for barna i barnehagen.

17 mai:

Vi feirer ikke 17. mai i barnehagen, men vi har vår egen fane på Drengsrud skole.

Alle er hjertelig velkommen til å gå i dette toget.

Tur til Kardemomme By:

I mai reiser årets Skoleknerter på avslutningstur til Kristiansand og Dyreparken. Dette er valgfritt og opp til hver enkelt foresatt om barna skal delta på denne turen.

Turen dekkes av foreldrene. Barna "sparer" selv i selvlagde sparekasser og kassene tas med for telling i barnehagen en gang i måneden som en del av opplegget til Skoleknernten.

Siste sparing er i januar.

Mars/april

Påskefrokost:

Denne dagen kan foreldre være med å spise god påskefrokost i barnehagen. Harestua og Bamsebo spiser sammen den ene dagen og Revehiet og Maurtua spiser sammen den annen dag. Dere foreldre kommer til dekket bord.

Utfluktsgruppa starter dagen sin litt senere enn vanlig.

Juni

Sommertur:

Denne dagen kommer det en buss og henter alle barna og ansatte i på stor avdeling. Barna må ha med mat og drikke og sitteunderlag. Småbarnsavdelingene har egen plan for denne dagen og de bruker barnehagen eller nærmiljøet for å gjøre noe spennende ut av dagen

Det er ingen utfluktsgruppe denne dagen.

Sommerfest:

Sommerfesten er for hele barnehagen, foreldre, søsken og annen familie.

Foreldre tar med det de ønsker å spise og drikke. Det blir kakebord, loddsalg og underholdning av barna.

Vi deler ut permer til de som slutter i barnehagen. Det er en egen komite som står for planleggingen av sommerfesten.

September

Tur til eplegården for stor avdeling:

Stor avdeling drar på tur til eplegården på høsten. Vi blir hentet i buss og får plukke epler og være med på prosessen fra eple henger på treet til ferdig eplemost på flaske.

Vi leker, kjører traktor og hilser på dyrene. Det er ingen utfluktsgruppe den dagen.

November

Forestilling for småbarna i barnehagen:

Vi får besøk av en teatergruppe som holder en forestilling laget spesielt for de minste.

Oktober

Tur til eplegården for stor avdeling:
Stor avdeling drar på tur til eplegården på høsten. Vi blir hentet i buss og får plukke epler og være med på prosessen fra eple henger på treet til ferdig eplemost på flaske.

Vi leker, kjører traktor og hilser på dyrene. Det er ingen utfluktsgruppe den dagen.

FN-dagen:

Vi markerer FN-dagen ved å invitere foreldre og søsken på ettermiddagen 24.oktober. Barna vil stille ut produkter de har laget, og dette selges til inntekt for et veldedig formål for barn.

Desember

Adventsamling:

Adventssamlingen har vi hver mandag i desember før vi spiser lunsj. Da samles alle avdelinger på fellesrommet. Vi synger adventsvers, tenner lys, synger julesanger og det blir fortalt julehistorier.

Julebord:

Denne dagen kan barna gjerne pynte seg litt. Vi starter formiddagen med å ha åpne dører mellom stor og liten avdeling hvor det er forskjellige aktiviteter.

11.00 samles vi på fellesrommet og barna blir servert julemat, saft og gelé med vaniljesaus til dessert. Vi koser oss rundt et pyntet langbord og hører på julemusikk. Denne dagen er bare for barna.

Lucia:

Stor avdeling: Stor avdeling inviterer foreldre og søsken til Lucia feiring ute på ettermiddagen. Barna går i luciagog. Vi har to Luciaer og to stjernegutter.

Liten avdeling: Liten avdeling er inne på Maurtua eller Bamsebo og ser på toget når det passerer.

Foreldrene til barna på Revehiet og Harestua må gjerne komme å hente barna om de ønsker å være med på feiringen ute. De som ikke ønsker det blir inne. Det blir servert gløgg, pepperkaker og lussekatter både ute og inne. Alle foreldre er hjertelig velkommen

Nissefest:

Denne dagen kan barna komme ferdig utkledd som nisser om de ønsker det. Det blir aktiviteter på avdelingen før det er fellessamling, eventuelt konsert på fellesrommet med hele barnehagen.

Er vi riktige heldige så får vi kanskje besøk av Nissen :)

Helt til slutt går vi på avdelingene og får servert julegrøt og julesaft. Mandel i grøten hører også med og finneren får en liten premie.

Det er ingen utfluktsgruppe denne dagen.

Mål for levering og henting

Levering

Alle barn i
Ånnerudtoppen
barnehage skal få en
god start på dagen ved
å bli sett av en voksen.

Henting

Sammen skal vi gi
barna en fin avslutning
på barnehagedagen,
og sikre overføring av
informasjon til
foreldrene.

Rammeplanens 7 fagområder

1. Kommunikasjon språk og tekst
2. Kropp, bevegelse, mat og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknologi
5. Antall, rom og form
6. Etikk, religion og filosofi
7. Nærmiljø og samfunn

Barnehagens progresjonsplan

Her følger barnehagens progresjonsplan for alle fagområdene.

Se neste side.

PROGRESJONSPLAN I ÅNNERUDTOPPEN FOR FAGOMRÅDENE

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål	
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal få utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.• Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialekter.• Barna skal få stimulert sin språklige nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Herming og repetering- Kunne noen vanlige hverdagsord- Verbal og nonverbal kommunikasjon- Bruke peking kommunikativt- Kunne benevne gjenstander/personer med egne ord.- Opplive og delta i sangleker, rim og regler	<ul style="list-style-type: none">- Sette ord på det barna signaliserer og repeterer- Sette ord på det barna signaliserer og uttrykker- Mindre grupper, tilrettelagte aktiviteter- Bruke litteratur, snakkepakken og konkrete- Være bevisst på hvordan vi bruker ytringer med nei og ikke- Samlinger i mindre grupper- Bruke bildebøker
Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Gi uttrykk for sine ønsker verbalt- Vokal turtaking (dialogferdigheter)- Bruke 2-3 ords setninger- Bruke ytringer med nei og ikke- Delta i sangleker, rim og regler- Kjennskap til egne og andres følelser- Være i dialog	<ul style="list-style-type: none">- Sette ord på det barna signaliserer og uttrykker- Mindre grupper, tilrettelagte aktiviteter- Bruke litteratur, snakkepakken og konkrete- Være bevisst på hvordan vi bruker ytringer med nei og ikke- Samlinger i mindre og større grupper- Grupper hvor vi bruker "en koffert full av følelser"/setter ord på egne og andres følelser- Samtale med barna, lytte til deres "jeg fortellinger"

Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle uttale, grammatikk og ordforråd - Videreutvikle uttrykksevne og uttrykksform - Bruke språket i rollelek og i hverdagen - Bruke verb og substantiv - Kunne kjente sanger, rim og regler - Sette ord på følelser - Lytte til andre 	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke litteratur metodisk - Høytlesning for gruppen og enkeltbarn - Språkgrupper - Språkstimulerende spill tilgjengelig på avdelingen - Språkstimulerende apper på iPad - Snakkepakken - Bruke "Småsteg" - Bli presentert for kjente sanger, viser og eventyr - Øve på å lytte til andre i samlingsstund
Hauker 4-5 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle uttale, grammatikk, ordforråd - Bruke språket relevant i hverdagen - Bruke preposisjoner, flertallsform av substantiv, fortidsbøying av verb - Uttrykke følelser, ønsker, behov verbalt - Være i dialog over tid - Kunne sin egen bokstav - Kunne leke og tøyse med språket og være med å lage rim 	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke litteratur metodisk - Høytlesning for gruppen og enkeltbarn - Språkgrupper og bruk av språkstimulerende spill - Språkstimulerende apper på iPad - Bruke "Småsteg" - Lytte til andre i samlingsstund og være deltakende - Bli presentert for eventyr, være deltakende i formidlingen av disse. - Bli kjent med tradisjonelle barne- og visesanger

Skoleknerten 5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle begrepsforståelse og bruke etvarierte ordforråd - Forstå gradbøying og nektende setninger - Bruke overbegrep, spørreord - Fortelle om fortid og fremtid - Forstå beskjeder og følge de opp - Bruke språket i konfliktsituasjoner - Lytte til andre og hevde egne meninger - Gjøre seg forstått og ta mottakers perspektiv - Bruke språket til å invitere andre med i lek - Være i dialog med andre over tid - Begynnende interesse for lekelesing og lekeskriving - Kunne fortelle en historie/eventyr. - Rime på egenhånd - Uttale S og R lyden - Kunne skrive navnet sitt - Ha kjennskap til alfabetet og bokstavlyden 	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke litteratur metodisk - Høytlesning for gruppen og enkeltbarn - Språkgrupper og bruk av språkstimulerende spill - Bruk av språkstimulerende apper på iPad - Bruke "Småsteg" - Bruke UNICEFS barnekort - Lytte til andre og være aktivt deltakende i samlingsstund - Kunne fortelle om ting som har skjedd eller skal skje - Introdusere bokstaver og bokstavlyder i skoleknertgrupper - Introdusere stavelser og rimeord i skoleknertgrupper - Bli kjent med eventyr, fortelle eller fremføre dette for andre - Øve på å skrive bokstaver og sitt eget navn

Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål	
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal få erfare aktiviteter der de får være i bevegelse, leke, sanse og lære med kroppen som utgangspunkt.• Gjennom sosial samhandling skal barna oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.• Barna skal bli kjent med kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser.• Gjennom Helsedirektoratets anbefalinger for BRA MAT I BARNEHAGEN og medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise variert, sunn og smaksrik mat som bidrar til god helse.	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Være kjent med omgivelsene i barnehagen- Mestres ulike grunnbevegelser- Ha pinsettgrep- Begynnende øye-hånd-koordinasjon- Få erfaring med egen kropp- Vise ulike følelser- Ta del i hverdagsaktiviteter- Spise med skje og drikke av tutekopp- Sitte ved matbordet sammen med andre	<ul style="list-style-type: none">- Trygge voksne som veileder barna i barnehagens fysiske miljø- Gi barna grovmotoriske erfaringer, utfordringer og ulike sanseinntrykk- Introdusere og legge til rette for aktiviteter som styrker grov- og finmotorikk- Bruke puttebokser, klosser og enkle puslespill- Benevne de ulike kroppsdelene i hverdagssituasjoner- Sette ord på barnets følelser- Vaske hender med hjelp av en voksen- Trene på gode bordvaner og å spise variert mat- Legge til rette for gode måltidsituasjoner, introdusere gode bordvaner og oppfordre til å smake på ulik mat

Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Mestrer alle grunnbevegelser - Ha pinsettgrep - Øye-hånd-koordinasjon - Benevne ulike kroppsdelar - Sette ord på egne følelser og kjenne dem igjen hos andre - Være selvstendige i hverdagsaktiviteter - Spise variert mat og ha gode bordvaner - Erfare hvor og hvordan maten tilberedes 	<ul style="list-style-type: none"> - Stimulere og legge til rette for aktiviteter som videreutvikler grov- og finmotorikk - Pusle puslespill, perle med store perler - Benevne de ulike kroppsdelene og bruke bevegelsessanger. - Bruke "En koffert full av følelser" - Benevne følelser, samtale om og anerkjenne barns følelser. - Do trening, vaske hender selv, drikke av kopp, begynnende av- og påkledning - Legge til rette for ro rundt måltidet, introduserer gode bordvaner og oppfordrer til å smake på ulik mat - Barna deltar i tilretteleggingen av måltider
Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Økende grad av selvstendighet i hverdagsaktiviteter - Bruke alle grunnbevegelsene - Få ulike erfaringer som styrker finmotorikken i hendene - Navngi kroppsdelar på egen kropp - Sette ord på ulike følelser 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegge for gode garderobesituasjoner, dosituasjoner og måltidsituasjoner. - Turer som er tilrettelagt for grovmotorisk utfoldelse - Perle, pusle, holde en saks med riktig grep - Tema "Kroppen min" - Bruke "Småsteg" og "En koffert full av følelser"

Hauker 4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Økende grad av selvstendighet i hverdagsaktiviteter - Være grovmotorisk aktive - Styrke øye- og hånd koordinasjonen - Imitere andres kroppsbevegelser - Kunne kroppsdelenes funksjoner - Sette ord på egne og andres følelser - Vise følelser med en viss selvkontroll 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegge for gode garderobesituasjoner, dosituasjoner og måltidsituasjoner - Turer i ulike miljøer, bevege seg i ulendt terreng - Legge puslespill, tegne hodefoting, bruke saks, bevegelsesleker - Leker som krever herming; hermegåsa, kongen befaler - Tema "Kroppen min" - Bruke "Småsteg"

Skoleknerten 5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - God kroppsbeherskelse - God øye- og hånd koordinasjon - Være selvstendig i hverdagsaktivitetene - Kunne kroppens viktigste, innvendige funksjoner - Sette grenser for seg selv og respektere andres grenser - Forklare ulike følelser - Vise akseptable følelsesuttrykk - Delta i matlaging 	<ul style="list-style-type: none"> - Hinderløyper, balansere på en fot og hinke - Klippe etter strek, skrive navnet sitt, bruke kniv og gaffel, ha riktig blyantgrep - Tørke seg selv, trekke opp, vaske hender etter dobesøk, kle av og på seg selv uten hjelp, finne frem klær, henge opp og rydde etter seg - Bruke "Småsteg" - Tema "Kroppen min" - Være kjøkkenassistenter

Kunst, kultur og kreativitet

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike uttryksformer og få utforske, fordype seg i dette. • Barna skal være aktive i eget skapende arbeid og i kreative prosesser hvor det skapes kunstneriske og kulturelle uttrykk i fellesskap. • Barnas nysgjerrighet skal stimuleres, deres forståelse skal utvikles og gjennom undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. 	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Få utforske ulike formingsmateriell - Delta i sangleker med bevegelser - Uttrykke seg med kroppen - Erfare verden gjennom kroppen og sansene sine 	<ul style="list-style-type: none"> - Ha materiell tilgjengelig og synlig på avdeling - La barna se, føle og ta på ulike materialer - Bruke sang, rim og regler i hverdagen - Tilrettelegge for toddlerlek - Bevisst på rommets innredning
Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Få erfaring med farger - Introdusere flere typer formingsmateriell - Varierte musikkopplevelser med instrumenter - Eventyr med konkreter - Være kreative, nysgjerrige i lek og uttrykke seg estetisk 	<ul style="list-style-type: none"> - Presentere farger for barna - Ha materiell tilgjengelig og synlig på avdeling - La de se, føle og ta på flere typer materialer - La barna utfolde seg med instrumenter, rytmer og sang - Jobbe med eventyr som prosess. - Ha utkleddingstøy tilgjengelig for barna - Legge til rette for rollelek og frilek - Avdelingens rom skal inspirere til lek og utforskning - La barna få medvirke

Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Ha kjennskap til ulike estetiske uttrykksformer og uttrykke seg estetisk - Få kjennskap til primærfargene - Erfaring med ulike materialer og teknikker - Bruke kreativitet og fantasi i lek 	<ul style="list-style-type: none"> - Ha materialer tilgjengelig for barna på avdelingen - Musikk: fra norsk barnekultur, tradisjonelle sanger, andre kulturer. Bruk av instrumenter, få erfaring med rytme og takt. - Dans: Bruke kroppen til å uttrykke seg til ulike takter og rytmer. Tradisjonelle danser fra Norge og andre land. - Drama: dramatisere fortellinger og eventyr, bruke konkrete og kostymer. - Utforske hvordan man kan bruke materialer og teknikker på ulike måter - Lære om primærfarger og hvilke farger som består av de ulike fargene. - Bruke litteratur, musikk, drama, dans til inspirasjon i lek - Ha lekemateriell tilgjengelig for barna til bruk i rollelek - Ha utkledningstøy på avdelingen - Legge til rette for rollelek ved å tilpasse avdelingens rom og uttrykk
Hauker 4-5 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Få kjennskap til sekundærfargene - Skape kunstneriske uttrykk for seg selv, og sammen med andre - Erfaring med ulike materialer, teknikker og verktøy - Erfaring med ulike uttrykksformer - Bruke kreativitet og fantasi i lek 	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteter der barna skal samarbeide om å skape noe sammen - Bruke ulike materialer for å skape egne uttrykk - Få kjennskap til ulike måter å bruke et materiale på - Aktiviteter der barna skal få uttrykke seg gjennom forming, dans, musikk og drama - Ha ulike lekemateriell tilgjengelig for barna - Ha utkledningstøy på avdelingen lett tilgjengelig for barna - Legge til rette for rollelek ved å tilpasse avdelingens rom og uttrykk

Skoleknerter 5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Få kjennskap til ulike fargekombinasjoner- Bruke formingsteknikker og -materialer som krever mer nøyaktighet- Erfare å utforske og fordype seg i et tema- Erfare å skape et kunstnerisk og kulturelt produkt sammen med andre- Opplive kunst og kultur i samfunnet	<ul style="list-style-type: none">- Aktiviteter der barna får erfare samarbeid og å skape noe sammen- Ha aktiviteter som krever mer presisjon og nøyaktighet- Bruke månedens tema og fordype seg i dette- Dramatisere fortellinger og eventyr, bruke konkrete og kostymer.- Ha ulike lekemateriell tilgjengelig for barna- Ha utkledningstøy på avdelingen lett tilgjengelig for barna- Legge til rette for rollelek ved å tilpasse avdelingens rom og uttrykk- Besøke ulike steder i nærmiljøet

Natur, miljø og teknologi

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal bli glade i naturen og får erfaring med naturen som fremmer evne til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. • Barn får oppleve naturen som arena for lek og læring. • Barna skal få erfaringer med og kjennskap til bærekraftig utvikling. • Barn skal få erfaringer med naturvitenskapelige fenomener, teknologi og redskaper. 	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Være ute i all slags vær - Begynnende kunnskap om dyr og dyrelyer - Få erfaringer med grunnelementet vann 	<ul style="list-style-type: none"> - Få erfaringer med ulike årstider og værtyper - Lek med lekedyr, dyrebøker, syng sanger om dyr - Vannlek ute og inne
Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Ha kjennskap til barnehagens nærmiljø - Ha kjennskap til ulike årstider - Undre seg - Ha kjennskap til noen småkryp - Får erfare ulikt vær og naturfenomener - Har begynnende erfaring med bruk av læringsbrett/lpad og andre digitale/tekniske hjelpemidler 	<ul style="list-style-type: none"> - Gå på tur året rundt i nærmiljøet - Personalet undrer seg sammen med barna over naturens skiftninger gjennom året - Undersøke og undre seg over småkryp vi finner ute i barnehagen og på tur - Enkle eksperimenter med vann - fryse/smelte vann, snø og is - Bruke nettbrett i forbindelse med temaarbeid og i daglige situasjoner

Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Begynnende kjennskap til de 4 årstidene - Begynnende kjennskap til grunnelementene - Erfare ulike sider av naturen - Erfare naturen som lekearena - Lære å ta vare på naturen og dyr - Deltar aktivt i bruk av nettbrett og andre digitale/tekniske hjelpemidler 	<ul style="list-style-type: none"> - Være ute i slags vær - Årstidene som tema - Gå turer til skog og vann. - Deltar i varierte eksperimenter - Naturens utvikling og behov som tema/bærekraftig utvikling - Samtale med barn om å ta vare på naturen og dyr - La barna få bruke og erfare bruk av nettbrett og andre digitale/tekniske hjelpemidler i hverdagen
Hauker 4-5 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Kjenner til de 4 årstidene - Viser respekt for naturen og det som lever og gror - Har kjennskap til grunnelementet - Vise glede ved å oppholde seg i naturen og opplever naturen som leke- og læringsarena - Bruke nettbrett og andre digitale/tekniske hjelpemidler i hverdagen 	<ul style="list-style-type: none"> - Være ute i slags vær - Årstidene som tema - Gå turer til skog og vann. - Deltar i varierte eksperimenter - Naturens utvikling og behov som tema/bærekraftig utvikling - Samtale med barn om å ta vare på naturen og dyr - Være med på prosessen fra jord til bord. - Turer til ulike naturområder i Asker og omegn - Være med å bruke nettbrett for å dokumentere hverdagen. Barna introduseres for enkle fysiske eksperimenter

Skoleknerten 5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Har kjennskap til menneskets livssyklus- Kjenner til grunnelementene- Vise glede ved å oppholde seg i naturen og opplever naturen som leke- og læringsarena- Innsikt i kildesortering og nedbryting av søppel- Bruke læringsbrett og andre digitale/tekniske hjelpemidler i temaarbeid- Deltakende i eksperimenter	<ul style="list-style-type: none">- "Kroppen min" som tema- Turer til ulike naturområder i Asker og omegn- Lære om de vanligste blomstene, fuglene i Askers natur- Kildesortering, bevisstgjøre barna på hva som er nedbrytbart- Større deltakelse i bruk av læringsbrett mm for å dokumentere temaarbeid- Barna er deltakende i gjennomføring av enkle fysikkeksperimenter.

Antall, rom og form

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få oppleve undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning • Barna skal utforske matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv være kreative og skapende. 	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Få erfaringer med begreper, sammenligninger og likheter - Utvikle romforståelse og lokalisering - Få erfaring med ulike enkle former - Få erfaring med rytme - Bli introdusert for tallremse, 1,2,3 	<ul style="list-style-type: none"> - Sortere og rydde leker på plass - Bli kjent med egen avdeling og etterhvert resten av barnehagen - Oppfordres til å hente leker/gjenstander, være med å finne og rydde leker - Knottpuslespill og putteboks - Voksne er bevisste på språk og bruk av begreper - Sanger, Rim og Regler med matematisk innhold - De voksne teller i daglige situasjoner der det er naturlig - Synge sanger og høre på musikk med ulik rytme
Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle begrepsforståelse - Begynnende erfaring med sortering og kategorisering - Videreutvikle romforståelse og lokalisering - Kjenne igjen enkle mønster og former - Kunne dele ut en til hver - parkobling - Kunne tallremsa 1,2,3,4,5 - Bruke ord som beskriver gjenstander; tung, stor, hardol. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke sanger, eventyr, rim og regler med matematisk innhold - Bygge tårn, leke med klosser/duplo, sortere leker - Lage egne rom i rommet - Legge "likt på likt" - Legge enkle puslespill og spille enkle spill - Være deltakende i rydding - Ha leker tilgjengelige som inspirerer til rollelek/butikklek. - Personalet er bevisst bruken av matematiske begreper i hverdagen

Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle begrepsforståelse - Kunne sortere og kategorisere - Følge instruksjoner knyttet til preposisjoner - Kjenne igjen ulike former - Ha oversikt over dagsrytmen på avdelingen - Kunne tallremsen til 1-10 - Peketelle - Kunne dele ut en til en 	<ul style="list-style-type: none"> - Delta i aktiviteter der man sammenlikner konkreters størrelse - Hinderløype og "leteleker" - Konkretisere og visualisere det abstrakte - Temaarbeid om former - Legge puslespill fra fire brikker og oppover - Visualisere dagsrytmen - Bruke sanger, eventyr, rim og regler med matematisk innhold - Være deltakende i borddekking
Hauker 4-5 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Orienter seg i nærmiljøet - Bruke navn på ulike former og mønster - Kunne tallremsa til 20 - Videreutvikle evnen til å peketelle - Bruke ord om størrelsesforhold - Erfare sammenhengen mellom tall og mengde - Oppfatte antall gjenstander opp til tre uten å telle 	<ul style="list-style-type: none"> - Orienter seg på steder utenfor barnehagen og være med å finne veien til faste tursteder - Temaarbeid om former - Være deltakende i aktiviteter som inneholder telling - Temaarbeid måling - Visualisere og konkretisere det abstrakte - Spille terningspill
Skoleknerten 5-6 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle evnen til å orientere seg i barnehagen og nærmiljøet - Kjenne igjen symbolene på en terning - Kunne tegne/lage ulike former og bygge videre på et mønster. - Kjenne igjen tallene 0-9 - Peketelle - Få kjennskap til symboler og skilt - Klappe stavelser i ord - Kunne datoen for sin egen bursdag - Tidsbegreper: i går, i morgen osv. - Få erfaringer med avstand, vekt og volum - Forstå sammenhengen mellom tall og mengde. 	<ul style="list-style-type: none"> - Være med å finne frem til ukjente steder ved bruk av gps sammen med voksne - Spille spill med vanlig terning - Delta i aktiviteter som inneholder telling og bruke bøker og digitale verktøy. - Arbeid i Trampolinebok i skoleknertgruppen - Måle lengder med ulike måleinstrumenter og sammenligne størrelser ved hjelp av egen og andres kropp - Være deltakende i matlaging

Etikk, religion og filosofi

Mål	
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal utvikle respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.• Barna skal få erfaring med å undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.• Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier, høytider og livssyn i religioner som er representert på avdelingen.	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Være trygg på egen avdeling- Erfare kroppslig nærhet- Få erfaring med hvordan man opptrer i et fellesskap- Få erfaring med å undre seg- Få erfaring med at man er forskjellig- Få erfaring med å vise omsorg for hverandre- Få kjennskap til ulike religioner og kulturelle tradisjoner	<ul style="list-style-type: none">- Voksne skaper nærhet; gi tid og rom for å sitte på et fang, gi og få kos- Voksne skal være positive, gode rollemodeller og ladestasjoner- Samtaler, stille spørsmål, skape rom for undring- Bli kjent med store og små på avdelingen, respektere likheter og ulikheter- Barna skal få masse ros og anerkjennelse- Være med å markere ulike høytider og merkedager

Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle sosiale ferdigheter og erfaringer med hvordan man opptrer i et fellesskap. - Erfare grensesetting for seg selv og andre - Få opplevelser med å undre seg i hverdagen - Få erfaring med problemløsning - Få opplevelser med nærhet og omsorg - Oppleve å vise empati og omsorg for andre - Få kjennskap til ulike religioner og kulturelle tradisjoner 	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne være positive og gode rollemodeller; si hei og hade, si takk og spørre om hjelp, sette grenser. - Lære seg å dele, samarbeide, stille spørsmål i ulike sammenhenger, kjenne til barnehagens regler og rutiner - Samtaler, stille spørsmål, få oppleve at man ikke alltid trenger ett riktig svar - Veiledning i her- og nå situasjoner, snakke sammen ved uenigheter, inngå kompromiss. - Møte omsorgsfulle voksne, gi hverandre en kos, hjelpe hverandre, ta med andre i lek og samspill, respektere andres likheter og ulikheter - Markere ulike høytider og merkedager
Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle sosiale ferdigheter og erfaringer med hvordan man opptrer i et fellesskap. - Erfare gode holdninger og verdier - Trene på å sette grenser for seg selv og andre - Erfare problemløsning - Oppleve å vise empati og omsorg for andre - Være nysgjerrig og undre seg - Kjenne til ulike religioner og kulturelle tradisjoner 	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne være positive og gode rollemodeller; si hei og hade, si ja takk og nei takk og spørre om hjelp, grensesetting, svare høflig, kontakte med andre barn og voksne, være med å utvikle felles regler, dele, samarbeide, - Si ifra når noen er lei seg, tilby egen hjelp og støtte, få og gi klemmer, erfare å trøste andre - Stille spørsmål, voksne skape rom for undring - Markere høytider og merkedager

Hauker 4-5 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle sosiale ferdigheter og vite hvordan man opptre i et fellesskap. - Erfare gode holdninger og verdier - Sette grenser for seg selv og andre - Finne løsninger i konfliktsituasjoner med hjelp av en voksen - Vise empati og omsorg - Stille spørsmål og være nysgjerrig - Kjenne til ulike religioner og kulturelle tradisjoner 	<ul style="list-style-type: none"> - Si hei og ha det, si ja takk og nei takk og spørre om hjelp, grensesetting, svare høflig, være inkluderende, være med å utvikle felles regler, si unnskyld - Lære forskjell på uhell og med vilje, forstå rett og galt - Minne på i situasjonen, voksne være gode forbilder, forklare, støtte og møte barns følelser og tanker. - Snakke om situasjoner som har skjedd, speile barna. Veilede barna i her og nå situasjoner. - Si ifra når noen er lei seg, tilby egen hjelp og støtte, få og gi klemmer, erfare å trøste andre - Skape rom for undring, ikke gi et svar med en gang, stille spørsmål tilbake, være åpen for barnas tanker - Markere høytider og merkedager som er representert på avdelingen
Skoleknerten 5-6 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle sosiale ferdigheter og vite hvordan man opptre i et fellesskap. - Erfare gode holdninger og verdier og utøve det. - Skape fellesskapsfølelse og gruppetilhørighet. - Vise empati og omsorg - Være deltakende i problemløsning - Få kjennskap til barns rettigheter - Medvirke ved planlegging - Være nysgjerrig og undre seg - Kjenne til ulike religioner og kulturelle tradisjoner 	<ul style="list-style-type: none"> - Si hei og ha det, si ja takk og nei takk og spørre om hjelp, grensesetting, svare høflig, være inkluderende, være med å utvikle felles regler, snakke om forventninger, være inkluderende mot andre - Inngå kompromiss, løse opp i uenigheter, oppfordre barna til å prøve å løse konflikten selv, rose, veilede - Tilby hjelp og støtte til andre, få og gi klemmer, trøste andre, sette seg inn i andres følelser - Barna skal være med å samtale rundt å vite om FNs konvensjon om barnets rettigheter - Stille kritiske spørsmål, åpne opp for undring, ikke gi et riktig svar med en gang, være åpen for barnas tanker, reflektere og resonnere - Markere høytider og merkedager som er representert på avdelingen

Nærmiljø og samfunn

Mål	
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer bli kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.• Barna skal få erfaringer med deltakelse i et demokratisk samfunn og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.• Barna får kjennskap til den samiske kulturen og andre nasjonale minoriteter.• Barna skal bli kjent med ulike levevis og familieformer	
Progresjon	
Meiser 1-2 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Erfare at det eksisterer andre arenaer enn hjemmet- Få kjennskap til andre roller og relasjoner- Kjenne tilhørighet og fellesskap- Erfare at det finnes ulike språk og måter å snakke på.- Få kjennskap til ulike familieformer	<ul style="list-style-type: none">- Personalet i barnehagen skal være bevisst på at dette ofte er barnas første sekundær arena i livet (tilvenning/tilknytning)- Voksne være gode rollemodeller- La barna få bruke sitt språk og sin måte å uttrykke seg på- Snakke om familieformer, henge opp bilder av barnas nærmeste omsorgspersoner.
Hakkespetter 2-3 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">- Erfare at det eksisterer andre arenaer enn hjemmet- Få kjennskap til flere roller og relasjoner- overgang til stor avdeling- Kjenne tilhørighet og fellesskap- Erfare at det finnes ulike språk og måter å snakke på.- Få kjennskap til ulike familieformer- Bli kjent med nærmiljøet	<ul style="list-style-type: none">- Personalet i barnehagen skal være bevisst på at dette ofte er barnas første sekundær arena i livet (tilvenning/tilknytning)- Besøksdager vår/sommer, deltakelse i samlinger, måltider og utetider.- Voksne være gode rollemodeller- La barna få bruke sitt språk og sin måte å uttrykke seg på- Snakke om familieformer, henge opp bilder av barnas nærmeste omsorgspersoner.- Turdager- fokus på korte turer rundt barnehagen. Barna skal få oppleve og erfare det å ferdes trygt ute av barnehagen.

Ugler 3-4 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Kjenne til ulike roller og relasjoner - Bli kjent med Norges urbefolkning - Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og ulike familieformer - Få kjennskap til ulike familieformer - Få kjennskap til ulike nasjonaliteter som er representert i barnehagen. - Få kjennskap til Norges nasjonaldag - Bli kjent med nærmiljøet 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilhørighet til avdeling, kunnskap om seg selv, voksne rollemodeller - Bruke flagg, kart, globus, samtaler, samlingstund - Markere høytider/nasjonaldager og gi barna kunnskap om de ulike landene - Bruke turdager til å bli kjent med viktige arenaer og områder i nærmiljøet.
Hauker 4-5 år	
Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Kjenne til ulike roller og relasjoner - Bli kjent med Norges urbefolkning og ulike nasjonale minoriteter - Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og ulike familieformer - Få kjennskap til ulike nasjonaliteter som er representert i barnehagen. - Bli kjent med nærmiljøet - Erfare det å ta del i et demokratisk samfunn 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilhørighet til avdeling, kunnskap om seg selv, voksne rollemodeller - Bruke flagg, kart, globus, samtaler, samlingstund - Lære om ulike levesett og familieformer - Markere høytider/nasjonaldager og gi barna kunnskap om de ulike landene - Bruke turdager til å bli kjent med viktige arenaer og områder i nærmiljøet. Mye av fokuset ligger når man er i utfluktsgruppa. - Være med å påvirke egen hverdag, valg man tar og oppleve at egne meninger har en betydning.

Skoleknerten 5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> - Kjenne til ulike roller og relasjoner - Bli kjent med Norges urbefolkning og ulike nasjonale minoriteter - Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og ulike familieformer - Få kjennskap til ulike nasjonaliteter som er representert i barnehagen. - Bli kjent med nærmiljøet - Erfare det å ta del i et demokratisk samfunn - Få kjennskap til menneskerettighetene 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilhørighet til avdeling, kunnskap om seg selv, voksne rollemodeller, overgang barnehage skole - Besøke Drengsrud skole og bli kjent med utemiljøet - Bruke flagg, kart, globus, samtaler, samlingstund - Markere høytider/nasjonaldager og gi barna kunnskap om de ulike landene - Lære om ulike levesett og familieformer - Besøke Asker Brannstasjon - Ha påvirkning på egen hverdag og oppleve at egne meninger har en betydning. - Bli videre kjent med viktige arenaer og områder i nærmiljøet Asker og omegn gjennom turdager og utfluktsgruppa. - UNICEF's rettighetskort for barn

